

Szerkesztőség:
Kaposvárott, zárda-utca
Ide küldendő a lap szellemi ré-
szét illető minden közlemény

Megjelenik minden pénteken.

Előfizetési díj:
Egész évre 6 frt — kr
Fél évre 3 frt — kr
Negyedévre 1 frt 50 kr

Egyes számok 10 krért
Hagelmann Károly könyvke-
reskedésében és a kiadó-
hivatalban kaphatók.

NÉPJOG.

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

Kiadó-hivatal:
Kaposvárott, zárda-utca
Ide küldendő az előfizetési pén-
zek hírdetések és nyiltíreik.

Megjelenik minden pénteken.

Előfizetési díj:
Egész évre 6 frt — kr
Fél évre 3 frt — kr
Negyedévre 1 frt 50 kr

Egyes számok 10 krért
Hagelmann Károly könyvke-
reskedésében és a kiadó-
hivatalban kaphatók.

Elmélkedés.

„Magyarország legyen önálló függet-
len állam, mely minden idegen ország be-
avatkozásától menten, intézze minden ügyeit.“
Ez az az örökéletű politikai tan, melyet
addig kell naponként hangoztatnunk, míg
tényyné nem válik.

Ezen eszmét nem a függetlenségi párt
találta föl. Él az, mióta emberi társadalom
létezik, ugy a fizikai, mint az erkölcsi vi-
lágban. Független lét ad embernek, állat-
nak, növénynek karaktert és mozgási ké-
peséget. Ez a megélhetésnek és fejlődés-
nek legnélkülözhetetlenebb feltétele. Ez adja
meg a fajjellegét a természetben s az egyé-
niséget a morális világban.

A mely nemzetnél a függetlenségi ér-
zés nincsen kifejlődve, az nem tud magának
állami létet alkotni, s ennél fogva létezése
nem öncél, hanem tárgya a zsákmányo-
lásnak — s így együttvéve nem egy poli-
tikai testületet, tehát történelmi individuumot
alkot, hanem — hogy úgy fejezzem ki ma-
gamat — grammatikai csoportosulást. A
függetlenségi eszme a nemzetekre nézve
az, a mi az önfentartás ösztöne a nagy
természetben. Az a faj, melyből ezen ösz-
tön kihalt, veszendőben van!

Az a nemzet, mely lemondott a függet-
len állami létről, nem követhet oly cze-
lokat, melyek természetének, érdekeinek, vi-
szonyainak leginkább megfelelnek. Alig van
erre világosabb példa, mint Magyarország
mostani helyzete. Minden ember meg van
győződve, hogy hazánk legvitalisabb érdeke
az lett volna, hogy Oroszország terjeszke-
dése délnyugat felé megakadályoztassék.
De a magyar országgyűlés 1867-ben le-
mondott arról, hogy önálló hadserege le-
gyen, s ez által lemondott arról, hogy aka-
ratát a külügyekben érvényesítse. Van ugyan
hadseregünk; lételét érezzük mindnyájan,

mint a fogoly érzi börtönének létezését:
de ez a hadsereg sem érzelemben, sem
nyelvben, sem akaratban nem a mienk. Ez
csak annyiban a mienk, hogy mi tart-
juk őket nehéz gondok között.

Az a tény, hogy a külpolitika nem azt
az irányt követte, melyet a nemzet egy-
hangulag ohajtott és akart, világos bizonyí-
téskül szolgál arra, hogy Magyarország nem
öncélokot követ, hanem rajta kívül eső,
idegen érdekeknek szolgál eszközzül.

Kettős veszély fenyeget minket e miatt.
Egyik az, hogy vagyoniilag teljesen
elpusztulunk, mert erőnket nem fordíthatjuk
saját céljainkra.

Másik az, hogy Europa megszűnik
minket — a kelet és nyugat e megyevo-
nalán — közszükségnek tekinteni.

Az első talán közelebb fekvő baj, mert
érezzük egyénenként is; a második nem hat
oly gyorsan és oly közvetlenül, de annál
véresebb.

Midőn az eurpai népek egyszer arról
lesznek meggyőződve, hogy a rettegett
pánzláv áramlat örállomásán oly nép foglal
helyet, mely lemondott önmagáról s lételé-
nek biztosítékait nem önmagában keresi,
hanem egy külön eszméknek, külön érde-
keknek, külön aspirációknak hódoló állam
erejében: ismétlem, mihelyt Európában ily
tudat ver gyökeret: Magyarország állami
sugának t e l j e s megsemmisítése csak rö-
vid idő kérdése lesz.

Minél tovább tart az elpusztulási pro-
cessus, mely rajtunk másfél évtized óta
rágódik; minél tovább áll fenn az a poli-
tikai rendszer, mely hazánk jól felfogott
érdekeinek azt tartja, hogy saját károsodá-
sunkkal is engedjünk mindenben az osztrák
kivánságnak: annál komolyabb alakot ölt
e veszély, mert annál inkább közhitté válik
Európában, hogy a magyar nemzet, mely
Bécs iránt mindig csak engedelmességet

tanusit, immár teljesen elveszítette ellenállási
kéességét.

E kérdés, ma még talán távoleső köd-
képekben lebeg, de én soha sem tudok előle
kitérni, midőn eszembe jut Ausztria szlávizáló
iránya, mert örökké azt hiszem ilyenkor,
hogy a német tartományok h a z a ké-
szülnek.

Meg kell mutatnunk, hogy élni akarunk
és élni tudunk. Csak így válunk közszük-
ségességé.

Bartha Miklós.

— Hogy az ország patentali-
sokkal ne kormányoztassék, ezt
tartották őseink, ezért hoztak áldozatokat visz-
szautasítottak minden erre czélzó kísérletet s
akaratuknak érvényt is szereztek. Megtanulta
a magyar, hogy feltétlenül csak a törvénynek
kell hódolni; azért, míg nálunk alig vagy épen
nem fordul elő, a külföldön annyiszor ismétlődő
eset, hogy a közönség a gonosztevőt védje a
közhatalom ellen, addig nem szülhet nagyobb
ellenszenvet semmi, mintha a törvény azok által
támadtatik meg, a kiknek azt minden mellék-
tekintetek nélkül kellene végrehajtani. Bizton
hiszszük ezért, hogy Tisza Kálmánnak a tör-
vényt oly világosan sértő azon rendelete, mely-
lyel a neki nem tetsző hírlapi cikkeknek, kü-
vetkezésképen a hírlapoknak, bírósági határo-
zat nélkül rendőri uton leendő elkobzását
hagyja meg, nem csak általános visszahatást
szülend az országban, de nem találkozik —
Tisza Kálmán ur szerint ugyan nem kvalifikált,
de az ősi erényekhez hű — oly tisztviselő sem,
a kinek legyen elég szomorú bátorsága, hogy
hazája törvényének nyilt megsértésével keresse
az ur kegyét.

A kaposvári uradalom újbóli
bérbe adása felett is nem sokára elkezdőd-
nek a tárgyalások, és habár a jelenlegi bérlet
még 7 évig tartván — csakis a megbeszélés első
stadiumában mozoghatnak jelenleg, mégis tekintve
városunknak e kérdés körüli számos érdekeit,
már most idejen valónak tartjuk, a figyelmet ez
arányban ébreszteni — az elkésés, az egész, is-
mét 20 évre kötendő bérlet tartamára, lehetet-
lenné tenné városunk fejlődését.

TARCZA.

Dal egy lehullott csillagról.

— Julius 8 —

„Kire bízták rávigázni nem tudott
és az égről egy szép csillag lefutott.“
Népdal.

Lehullott a csillag, lehullott egünkről,
Nem vigyáztunk rája!
Nem értettük fényét, nem értettük árnyát,
Nem itt volt hazája!

Mikor a szerelem rózsalevelekből
Vetett neki ágyat,
Ó szerelmesének meleg kebeléről
Hideg sirba vágott.

Mikor a boldogság rózsás hajnalának
Fénye áradt rá,
Oh hogy akkor hullik drága tetemére
Könnyeinknek árja.

Oh hogy nem tudhatjuk, nem akadhatunk rá,
Az igazi okra!
Menyasszonyi fátyla, gyászos szemfedőként
Borul e titokra!

Oh hát hagyjátok meg bubánatos titkát,
E szüzi kebelnek!
Csak az angyaloknak mondhatta ő azt el,
Nem az embereknek.

Az angyalok lelkét, e sebzett galambot,
A midőn felére,
Szelid biztatással lágyan pihentették
Az ur kebelére.

És az örök jószág malasztos szavára
Felragyog az égbolt:
„Bocsáss meg gyermekem! szived nem bírhatta,
Nagyon is nehéz volt!“

„Ime itt tavaszod, ime itt hajnalod,
Abránd, aranyálom,
Itt vannak csillagid, itt vannak virágid,
Ne busuly leányom!“

„Csak az a mi megtört, csak az a nagy bánat,
Maradt lenn azoknak,
A kik nem értettek, a kik nem szerettek,
A kik megbántottak!“

Nekik, hogy üdvödre felhő ne boruljon
Legyen megbocsátva!
Ne terhelje őket keserű önvádnak
Mégbánásnak átka.“

„Csendes éfefeleden, csillag ragyogásban
Leszállasz hozzájuk,
Hogy édes vigasznak, szelid bocsánatnak
Aldását hintsd rájuk.“

Kisfaludy Atala.

A modern jogállam.

(Eckstein Ernő után.)

„La, justice est ce qui est établi.“
PASCAL.

„Az állam által a személy és a vagyonnak
nyújtandó oltalom kérdése“ — mondja Stuart
Mill János — nagyon sokoldalú, s mután sze-
mély és vagyonbiztonság nem l tezik sehol, a
hol hiányos az igazságszó gáltatás, okozta bár e
hiányt a bírák lelkiismeretlensége megveszteget-
hetősége, avagy pedig a fáradság és költség
aránytalan nagysága, mely az igazságot keresőre
nehezedeve ezt arra kényszeríti, hogy inkább
sérlemlit elszenvedje, mint azt orvosolni meg-
kísértse, különösen foglalkozik e kérdés a joglé-
pések rendszerével.“

A modern jogállam, ha tett is ez irányban
lépést előre, a védelem, melyet nyújt, mégis elé-
gtelen s valóságosan semmi, a midőn a bagatell
ügyekről van szó!

— Tehát csekélységek! fogja mondani az

optimista. Csakhogy ép a csekélységek a főté-
nyezők a mindennapi életben, s ha igaz a mit a
francia mond, hogy a csekély ajándékok fen-
tartják a barátságot, annál igazabb, hogy az
apró bántalmak rontják el leginkább az egyetér-
tést s a jelen kérdéses esetben, ölik el a jogér-
zetet. Sok kicsiny sokra megy. Több csekély kár
nagy veszteséggé nő.

Tegyük csak fel, hogy valakinek van egy
adása, ki két forintjával tartozik, s ezt ros-
akaratulag nem akarja megfizetni; mit tehet
egyebet a mai modern államban, mint jó a czo-
t vágni a gonosz játékhöz, ha nem akarja kiten-
ni magát oly alkalmatlanságnak, mely sokkal érzé-
kenyebben érinti, mint ama két forint elvesz-
tése s nyugodtan kell tűnie jogának megsér-
tését.

Ha pert kezd, igaz hogy adása bizonyára
fizetésre íltetik, sőt még költségeket viselni is
kénytelen lesz, mely intézkedés, felületesen tek-
intve, a jogos igényeket kielégíteni látszik.
Amdé ez csak öncsalódás! Balga képződés!
mert ki fogja azon idővesztéséget kárpótolni, me-
lyet az adós okozott? Hányszor kellett a bíró-
sághoz futkozni! Elvesztett talán egy egész
napot, mely rendes munka mellett négy, öt, vagy
huszszorososan behozta volna a kérdésben forgó
összeget. Ki téríti meg mind e veszteséget!?

„Ki adja vissza az elvesztett legiokat!?”
Az állam udvarias vállonitással felel: „Ez
a hatáskörömn kívül esik! Én neked csak azon
kés költségeket térítem meg, mely szoros ösz-
szefüggésben van jogodnak követésével. Ha te
időkimélés szempontjából kocsit fogadtál, ugy
ez magándolog. Ha pár órai munkát elmulaszt-
ottál, ugy a legközelebbi héten a vasárnapot
vedd segítségül. Kártérítés nem létezik!“

Röviden: a sértett kisebb jogsérlemléknél
különösen, ellenséges hatalmak martaléka. Meg-
felel e az ilyen állapot egy jogállam követelmé-
nyeinek?

Egy jogállam, a szó teljes értelmében, két-
ségkívül kötelezve lenne minden még eszményi

Sok jogos érdeke van a városnak, utczák nyitása, vásártér, házhelyek kiosztása, szeszes italok kimerése stb. mind oly kérdések, melyek megoldása csak az új bérllet megkötése előtt lehetséges a hercegi uradalom képviselőivel; mint tudjuk, 1883-dik évben lesz a bérllet iránti szerződés tárgyalva, a mennyiben akkorra egy somogyi birtokosokból álló consortium készül ajánlatot tenni, a mostani bért nagyban meghaladó összeggel.

Simor János esztergomi bibornok-érszek herceg-primás jubileuma alkalmából...

(+) F. évjunius hó 29-én mult 25 éve, hogy a magyar kath. főpapság sorába Simor János felvétetett és a győri püspöki széket elfoglálá! — A székesfehérvári egyszerű becsületes mesterember fia — mint az egyház szolgája ekkor nyerte el azon lelki és világi tekintetben kitünő állást, mely annyi jeles tehetség s hazafias érzület daczára oly keveseknek jut ki a kath. clerus sorából. Főpap lett a lelkiekben dicső hatáskörrel s világi értelemben vagyon s tekintélyvel övezve. Nyilvános életéről e pontról szólhat már a történelem. 1875. évben a magyar főpapságnak nem csak a hívek lelki gondozása, de a hazafias érzület fentartása, ápolása s kellő időben Bécsben leendő érvényesítése is főfeladatait képezte.

Simor János mindezekben teljesíté kötelességét. A győri egyházmegye nevelési ügyeit kiválóan gondozta, a püspöklák s néptanítók érdekében komoly áldozatokat hozott. A nőnevelés érdekében intézeteket alapított. E mellett már ekkor a tudomány és művészeteknek is bőkezű maecenása volt. A „Győri történelmi és régészeti füzetek“ neki köszönhetik megjelenésüket. E folyóirat hazai cultur-történetünknek valódi kincsés bányája, dr. Romer Floris és Ráth Károly akadémiai tagok fáradszorgalma és buzgalmanak eredményei. — Sokat költött a győri püspöki várkapolna és székesegyház stilszerű restaurálására s a győri egyházmegye történetileg becses egyéh emlékeit saját költségén állíttatta helyre. Az ő költségén égették s készítették Sopronba az első üvegfestményü ablakokat, melyek azóta számos kápolnának díszül szolgálnak.

Simor püspök 1867. évben az ország főpapjává, a magyar katolikus egyház első papi székére neveztetett ki, hercegi rang, dus vagyon s oly fényes méltóságra, melyet hazai közjogunk is a legfényesebbek közé soroz.

Nagy befolyás, nagy hatalom — de nagy kötelességek is járnak a méltósággal.

Ma, midőn e főpap püspökké szentelése jubeliumát ünnepli, széles körben hangzik a bírálat, s vélemény nyilvánítás, hogy e főpapunk méltó utódja számos fényes multu elődjeinek — kik csöndes, zajtalan működésükben — mint az egyház férfiaihoz illik, saját hatáskörükben áldásai voltak nemzetüknek s a kezükbe letett nagy eszközöket hazájuk és embertársaik javára fordították. A művészetek, a tudomány, egyház, iskolák, jótékony és műintézetek, pap társai s mindazok, a kik környezetéhez tartoznak érzik áldásos kezét.

S hogy a nagy hatalom s nagy méltóság mellett, hogy gondolkozik, hogy cselekszik, s hogy érintkezik a „tenger munkásaival“, gazdatisztjeivel, itt közöljük az esztergomi gazdatiszték díszes üdvözlő albumára a jubileum alkalmából küldött választát.

„Uradalmi tisztségemnek! Püspökké szenteltetésem negyed százados évfordulója alkalmából mult június hó 29-én hozzám intézett kedves üdvözlő feliratukban élénken kifejezett hűségűket, ragaszkodásukat és jó kívánataikat melegen köszönöm. Valamint az által, hogy a kecsgető bérllet ajánlatokat vissza utasítottam, gazdatisztjeim és családjaik jövőjét a bizonytalanság nehéz nyomása alól felszabadítottam, az önálló és öntádos működés engedélyezése által önöket a lealázó gépies cselekvéstől felmentettem, a sikeres és üdvös működéshez szükséges eszközök megadásával czélszerű tevékenységüket lehetőségessé tettem, járandóságai előnyös szabályozása által egy részt a tisztességes megélhetést, másrészt a gyanúsítás lehetetlenségét biztosítottam, a helyes alapokra fektetett igazságos száztöli jutalmazással érdekeinknek saját érdekeinkhez való kötése által önjavak előmozdítására bő tért nyitottam; szóval, valamint eddig atyailag gondoskodtam arról, hogy önök szolgálatomban biztosságot, méltányos elbánást, tisztelt állást, működési kedvet és örömet, egyszersmind pedig tevékenységüknek megfelelő jólétet élvezzenek és így hazánkban elégedett, hasznos polgárait, a nemzeti vagyon gyarapításának lényeges közvetítőivé lehessenek, ugy ezentul is önök iránti jó akaratomnál fogva lesz gondom arra, hogy erkölcsös magaviseletük, hűségük, szakértelmük, szorgalmuk és ügyességük mindenkor kellő méltánylásban és elismerésben részesüljön. — Isten vezérelje szándékukat és működésüket. Esztergom 1882. július hó 6-án. — Herczegprimás Simor János.“

Igy ír a főpap — s ilyen viazonyban van nagy uradalmi összes tisztjeivel. — Humanus érzelmeiről és emberszeretetről teszen tanúságot, hogy az üdvözlőre siető zsidó hitközséget szívesen fogadá, bár válaszában, a mily kiméletesen, oly igazságo-

san és határozottan megjelölte a módot is, a társadalmilag feldobott zsidó kérdés lehető megoldására, midőn válaszában a zsidó küldöttséghez így szólt: „a mindenható engedje teljesülésbe menni mielőbb önök azon óhaját, hogy hazánkban hitsorsosuk — a zsidók — a jog, igazság, emberszeretetet ápolása és gyakorlása által, a közbecsülést, békés megélhetést és teljes boldogulást elvitázhatalanul feltalálhassák és állandósíthassák.“

A főpap tudományszeretetét hirdeti magán kövyvtára, melyre már több száz-ezreket költött. E könyvtár az érseki palotában czélszerűen van elhelyezve, s a külföld legjelesebb kiadványai is bent foglaltatnak a hazai irodalom összes termékei mellett.

Két év előtt az esztergomi főszékes egyház kincstárát 55 fényképi táblával illusztrálva adta ki s megküldötte az összes európai közkönyvtáraknak. Napjainkban jelenik meg költségén a „Monumenta Ecclesiae Strigoniensis“ 12 kötetben bő eredeti történelmi adalékok és okmányok gyűjteménye, mint feldolgozatlan kincsei a történetírőknek.

Sajtó alatt vannak főpásztori levelei 5 teljes kötetben. A jó ízlés emelésére szolgál esztergomi nyilvános képtára.

Az esztergomi híres bazilika építését befejezvé, most állásához méltó érseki lakot emel... utodainak, mely 600,000 frton felül fog kerülni s minden részében hazai vállalkozók, mesteremberek s művészek közreműködésével készül s alkalmas lesz a könyvtár, képtár és éremgyűjtemény elhelyezésére.

Egyéb közecélok, magyar tud. akademia, orsz. képzőművészeti társulat, stb. mind részeseülnek hathatós támogatásában.

Párttyegekkel, politikával nagyobb mérvben nem foglalkozik — s talán az is hozzájárul ahhoz, hogy negyed százados jubileuma alkalmából csak az elismerés, a hódolat s őszinte tisztelet s ragaszkodás jeleivel találkozunk.

Áldozzon ugy, mint eddig a nemes főpap a tudomány s cultur czélok érdekében, — gyakorolja a szeretet vallását, a romlottágnak intő példájául — ugy igazán megleszen neki bocsájtva a nagy hatalom, a nagy vagyon -- mert mindez nála csak eszköz — a szép, a nemes, a hazafias czélok előmozdítására.

kárt is teljes mértékben megtéríteni. Az opportunitásra való minden tekintet megsemmisül ott, hol az emberi társadalom legfontosabb alapkövéről van szó. Ez ellenében bármily ellenvetés is gyalró marad. E miatt az állampolgárnak adózó ereje semmikép sem volna jobban tulterhelve, mint eddig, mert a követelt kárpótlás természetesen annak vagyonából lenne megtérítendő, ki mást igazságától jogtalanul megfosztani akar.

Itt ugyan a törvénynek nem tudása, tévedéseket okozhatna, a mennyiben azon adós, ki jóhiszeműleg tagadná meg a fizetést, az ő tévedéseért épen oly nehezen lakolna, mint az, ki ezt gonosz szándékból teszi. Az államnak kellene azonban arról gondoskodni, hogy a törvényt minden állampolgár lehetőleg tudja. Oly pereknek, midőn nem a tényállás vonatik kétségbe, hanem a kérdést csupán az egyéni telfogás különbözősége okozza, a legkritkább kivételekhez kellene tartozni.

A jelenlegi rendszer mily képtelenségeket teremt, arra álljon itt egy példa:

Kérvényt nyújtottál be a kormányhoz; midőn elintézve visszakapod, megütközve látod okmányodon a vést jósló szót „Lelet“, nézed, vizsgálod, de újra s ismét újra arról győződöl meg, hogy felragasztottad a kellő mennyiségű bélyeg, a leletező legjobb esetben tévedett; nagyon csalódl, ha azt hiszed, hogy ezzel vége; mert nemsokára nyakadra hozzák a „fizetési meghagyást“ a hiányszónak állított összeg ötszörösét veszik meg rajtad; jogérzeted felháborodik s bosszankodásodban elhatározod, hogy a törvény engedte jogorvoslattal élsz, felfolyamodol; időben postadíjban elpazaroltad ekkor már a követelt összegnek legalább 50% -át anélkül, hogy biztos lenné az eredményről. Hónapok mulva — ha a szerencse veled van — kapsz végzést, melyben szárazon utasít a finantz hatóság, hogy a töled helytelenül beszédett összeget, az N-i adóhivatalnál, melytől több órányira van lakásod, felveheted. Ha már most a nagylelkűen adott jog-

gal élni akarsz, nemesak elvesz egy napod, de a jogtalanul töled beszédett összegnek elköltöd legalább 200% -át.

Kell-e ehhez bővebb magyarázat? Az egyik jogtalanság orvoldásául, egy másik jogtalanságot merészel egy művelt állam a károsultnak nyakába akasztani; a felhozott esetben a jog s méltányosság helyes fogalma szerint a pénzügyi hatóság köteles lett volna a jogtalanul beszédett összeget lakásodon kézbesíteni, ezenkívül pénzbíbelileg megtéríteni a szenvedett jogtalanságot, a folyamodás fáradságát s kiadásodat. A mint a pénzügyi hatóság minden felet megbüntet, ki okmányaira kellő fokig bélyegét nem ragaszt, ép ugy kellene ő neki kártérítést adni az ő saját elnézéséből származott hibáért. Törvénynek kellene létezni, melynél fogva minden tévedésből behajtott összeg tiszszeresen fizettesék vissza. Mert a károsult csak így keresheti újabb károsodás nélkül a reclamálandó összeget.

Ime pár kisebb genrekép a polgári jog köréből!

Még inkább magán viseli a középkori felfogás bélyegét, a modern jogállamnak (?) eljárása a büntető jog terén.

Nincs-e kitéve ma is a legtisztességesebb és legbecsületesebb állampolgár azon veszélynek, hogy hónapokig megfosztatik szabadságától a nélkül, hogy még csak igénye is lehetne a kártérítésre. Elég erre az, ha balszerencséje ugy hozza magával, hogy kétes körülmények végzetes találkozására folytán büntény gyanuja háramlik rá, mely, mint tudjuk, még a legtedhetlenebb emberrel is megeshetik. Az állam követeli a jogot, a gyanus egyént letartóztatni részint azért, hogy a menekvésnek lehetőségét megakadályozza, részint azért, hogy a nyomozást megkönnyebbitse. A most gyakorlatban levő eljárás messze tulterjeszkedik az állam természetes jogának határán. A kúpad és inquisitív századhoz méltó azon eljárás, hogy a büntelenül szenvedettnek egyszersűen e szavakkal mutatnak utat: „Elmehet!“

Nem is említve azon rémeseteket, midőn az igazságtalanul vádlott egészszége és vagyona visszahozhatlanul tönkre mentek; minden körülmények közt helyrehozhatlan az, hogy életének egy értékes részét nélkülözés és aggodalom között vesztette el. Bűn nélkül kiszenvedte azt a büntetést, melyet a társadalom s törvény elkövetett bűntényre szabott ki. Megtagadhatja-e a jogállam, a tragoedia befejeztével, az ily módon sértett állampolgártól az elégtételt?

Gyengéd érzelmi ember ez esetben igen nem felelhet! Az, ki e jelenlegi gyakorlatot helyeshi, az a modern társadalom elvéül elfogadja azoa hirhedt mondatot: „Erőszak a jog felett!“ s rendszeresen dolgozik a nyilvános jogérzet megsemmítésén.

A vizsgálati fogság más irányban is vétkezik a humanismus szent szelleme ellen. A most divó eljárás hosszadalmassága a személyi szabadság oly minden tekintet nélküti megvetésével jár, mely az emberbarátnak arczába hajtja a vért! Ugy tűnik ez fel, mintha az állam a vádlottat egy anatomiai készüléknek tartaná, melyet, ha épen kézbe tartja, előránt vagy felredob. A bírák csekély száma a feladat nehézségeivel a feldolgozásra váró anyag tömegével csak lassan küzdhet meg; s ezért, hogy egy vádlott tíz héttel előbb vagy utóbb tudja-e meg sorsát, gyakran csupán attól függ, valjon nem épen a döntő pillanatban állanak e be a hivatalos változások vagy szünetek.

Minél elfogulatlanabban vizsgáljuk a mindennapi élet tapasztalatait, annál számosabbak lesznek a tények, melyek a jogbiztonság szempontjából igen is komoly gondolatokra készítettek bennünket. Közönyünket e dologban csak a szokás okozza. Mert még a lobogó máglyák korszakában is léteztek egyének, kik állampolgári létük szeretetreméltó voltától mélyen áthatva voltak. Egy későbbi évszázadnak ép oly megfoghatlan lesz az oly annyira magasztalt jelenkor, mint a mai állampolgár előtt megfoghatlan az inquisitív rémes korszaka!! Csák.

Kérjük tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetésük lejárt, hogy újabb megrendeléseiket megtenni, s lapunkat körültekintően terjeszteni méltóztatassanak.

A „Népjog” kiadó-hivatala.

H I R E K.

— **Menyasszony öngyilkossága.** Siklósy Málcsi, a szépség és műveltségéről széles körben ismert fiatal leányka, dr. Jakab szuloki körorvos eljegyzett menyasszonya, Szerdahelyen az anyai háznál f. hó 8-án a reggeli órákban puszkával szíven lötte magát s rögtön meghalt. Megdöbbenve vették e gyász hírt, s éreztük az édes anyja, a jegyes fájdalmát s a megtört liliomszál szenvedéseit, mert „ki az, ki a temetőn meghatva nem érezné magát? mint gyermek, mert fél, hogy az elhunytak visszajönnének, mint férfi, mert tudja, hogy a föld senkit vissza nem ad!” A megtört lilium ki tudja mennyit szenvedett, mily keveset remélt, ki tudja mennyi nem ismert keserv apasztá el könnyei forrását? Mennyi csalódás tanítá, edzé meg ily ridegen, kétségbeesve cselekedni?! . . . Könnyű legyen a föld a porai felett, nyugodjék békével! . . .

— **Felső-Eőri Farkas Imre,** ki hosszabb ideig volt a herceg Batthány-fele enyingi urodalom kormányzója, f. hó 8-án Székes-Fehérvárott meghalt. 76 éves volt.

— **Bárany Ignác** előbb a csurgói, most a csáktornyai képezde igazgatója, e hó 7-én d. u. hirtelen elhunyt. Derék, művelt ember, jeles tanár veszett el benne, kinek halálát sokan fájlagják.

— **Titkos rendőr Kaposvárrott.** Ugy tudjuk, hogy csakugyan megfordult városunkban a központ egy ismert rendőrtisztviselője. Hogy miért? találgatja a kíváncsiság? Talán újabb „rendelet” kiadására készül Tisza Kálmán; vagy itt keresnek a Tisza Eszlári büntény szálait? Alig hihetjük, mert hisz a Tisza Eszlári büntény vizsgálata teljesen be van fejezve, — s minálunk biz a komáromi és pápai izgatottságnak semmi nyoma.

— **A napokban** egy 4 lovas koesi egy fiút — sebes hajtás folytán — az utcán legázolt és komoly sérüléseket okozott. Városi kapitányságunk nagyon helyesen tenné, ha a város utcáin a sebes hajtást megtiltaná. —

— **Ez évben** igazán változó időjárásunk. Pár napja a 30 R. foknyi kánikulás hőségben éltünk, tegnapi meg már egész hűvös esős és beborult idő állott be. A ki még nem ment fürdőre, számíthatja az akácz leveleit, — menjek, — ne menjek . . . menjek!

— **Agyonlőtte magát** Nagy István ujoncz, a helyben állomásozó a 44. gálogezred XVII. századából, e hó 12-én. — Katonai körök úgy mondják, zavart elméjű volt, és a katonai szolgálatra képtelensége feletti kétségbeesés vitte a halálba.

— **Gr. Festetich Tasziló** „Berzenczéje” a múlt héten Angliában Carlisseben történt futtatás alkalmával nyolcz ló közül az első díjat nyerte meg.

— **Keszthelyen** a balaton szigetén új fürdőház épült, mely csinos, kényelmes berendezésével kellemesen lepi meg a közönséget. A városi hatóság gondolkodott a fútcza öntözéséről, Balog Ala os szintársulatával ott van, aszép grófi park gyönyörű sétányul szolgál, szóval Keszthely több élvezetet nyújt, mint a mennyit minálunk kis várostól kívánni lehet. A közönség méltányolja is a törekvéseket, mert — mint nekünk írják — naponta több az idegen fürdővendégek száma.

— **Baranya megyében** üresedésbe jött az évi 800 frt. fizetés s uti általánnyal javadalmazott megyei állatorvosi állomás. Pályázni kívánók folyamodványukat Jeszenszky Ferencz alispánhoz Pécsre július 30 ig adhatják be. Allatgyógyászati oklevél, s eddigi gyakorlatról szóló bizonyítványok melléklendők.

— **Pollák Soma** pécsi kereskedő, rövidáru norinbergi, fehérnemű és női pipere czikkéből rakított nyitott koroná utca 8 sz. alatt.

— **Felső és alsó Gyékényes** összeépült községeknek „Gyékényes” név alatti egyesülését a belügyminister megengedte.

— **Megyei rendőri hírek.** Klein Izrael német-egresi haszonbérlo kárára f. hó 8-án virradóra 20 drb. sertvén lopatott el, közülök 11 drb. öreg göbe, 8 drb. 1 1/2 göbe süldő, 1 drb. 1 1/2 ártány, 3 fekete, 3 többi fehér szőrű — mindannyinak jobb füle csipkés. — Matkovics János gurkföldi illetőségű egyén Darány s Dr. Tamási közt levő „Pálé” csárdában a pandurok által gyanús tárgyak elárúsása miatt letartóztatván, találatott nála 4 drb. arany gyűrű, 4 db zsebóra, egy tolvajkulcs és 17 virginiai szivar; — a szerzés címét és helyét igazolni nem tudta.

Két hét története.

Mig az európai hatalmasságok követői a konferenciáznak s abban való részvételre a szultánt hivogatják, addig Egyiptomban eldőrdült

már az első ágyulövés. Seymour tengernagy július 11-én reggel 7 órákor megkezdte az Alexandriai erődök bombáztatását, az egyiptomi parti erődök ütégei nyomban válaszoltak, lövéseik azonban eleinte nem jutottak el a hajókéig. Husz percnyi lövöldözés után két erőd elhallgatott. Az európai konzulok állítólag egyhangulag tiltakoztak az erődök bombázása ellen. A francziák a támadásban részt nem vesznek s hajórajuk el is távozott, miután Conrad francia tengernagy kinyilatkozta volna, hogy az angolok által szándékolt actio alapját, helyesnek el nem ismerheti. A szultán tiltakozást emelt és megparancsolta Hasszán pasa tengernagynak, hogy a török hajórajjal Alexandriába induljon. Franciaország is tiltakozik, hogy őt érje felelősség a történeendőkért. Ezek a hírek, a melyeket a táviró legujabban meghozott. Az esemény oly fontossága, hogy annak egész horderejét alig lehet megmérni, s ha igaz, a mit a tudósítások következetesen állítanak, hogy Arabi pasa a mohamedán világ közvéleményének nyomása folytán jár el, hogy e nyomásnak az alkirály époly kevéssé képes ellentállani, mint maga a szultán, akkor nagy események előestéjén állunk s nagyon érthető az alapja volt azon hírek, hogy Bismark minden tőle telhetőt megtesz, hogy a bonyodalom lokalizáltassék s ha ez nem sikerül, ki tudja hová csap el a láng, midőn világszerte fel van halmozva a gyuanyag s egyetlen szikra a most alig észlelhető parraszat fellobbanthatja, különösen Anglia foroghat veszélyben mohamedan lakossága rengeteg birtokain. Hogy nagyobb akzio esetén otthoni bajai előnyére nem lesznek, kétségtelen; az irek tolytatják a mit megkezdettek, gyilkolnak s szitják, angolják a halálos gyűlöletet minden ellen, a mi angol s újabb bátorságot fognak meríteni ha az anyaország nagyobb mérvű háboruba keverednék. De miután a böleseknek úgy tetszett, hogy az amugy is vegyes elemekből összetakolt osztrák hatalom Bosznia s Hercegowinában mohamedánokkal is szaporitassék, nincs kizárva annak lehetősége, hogy egy általános mohamedán nemzeti mozgalom ide is kihasson.

Ez események mellett is lekötve tartja a figyelmet oroszország. A nihilisták, daczára a számtalan elfogatásoknak, daczára a tömeges kivégzéseknek s deportációknak, bátorságukat egy pillanatra sem vesztik el, hanem haladnak végzetes céljuk felé, Skobelevnek, a panszlavismus bajnokának halála, mely hirtelen s váratlanul következett be, hazájában mély s tartós gyászt keltett, hazáján kívül pedig a megkönnyebbülésnek csak túlálagos érzését keltette; a kik Ignatieff visszalépésében, a panszlavismus hátrálását Skobelev halálában helyreépíthetetlen veszteséget véltek, vagy akarták látni, csakhamar meggyőződtek, hogy egyes, bár hatalmas tényezőknak látszólagos vagy valóságos háttérbe szorulása, avagy halála a panszlavismusnak, sem irányát, sem céljait, sem erélyét meg nem változtatja.

Csak azért hozzuk fel, hogy rá mutassunk azon különserü jelenségekre, melyek világszerte mutatkoznak, hogy Ausztriában, jobban mondva Cisleithaniában, a német pártgyűlések tartása több helyt bitlatott; s hogy a lebergi hűtlenségi per még egyre foly a nélkül, hogy a tárgyalások valamely nevezetesebb eredményről tanuskodnának.

Vidék.

Zics, július 8.

T. szerkesztő ur!

Mig mindenfelé megyénkben az öröm hangzik, addig a mi tudósításunk csak szomorúságunk, hogy ne mondjuk, kétségbeesésünknek adhat kifejezést.

Egész év szorgalma, fáradsága kárba veszett, hiába mondogatjuk az isten adta, az isten el is vette, legyen áldott az ő neve, keserűséggel van tele a mi szívünk, s zugolódunk a sor ellen, a mely a július 2-ki viharral oly csapást mért ránk, hogy annak következményeitől évek hosszú során nem szabadulunk Oda van mindenünk, a szó legteljesebb értelmében, vannak számosan közöttünk, kiknek egyedüli reménye, hogy az éhenhalástól meneküljenek, felebarátaik könyörületessége.

Nagy segítség volna, ha emberbarátok, vagy

ha a hatóság hajdina maggal ellátta bennünket, így kipusztított, letarolt földünket elvethetnénk, s talán remélhetnénk még annyit, a mennyi a legszükségesebb élelemre elegendő lenne. Biztosítva a kárvallottak közül senki sem volt, a szenvedett kár nyolczvan ezer frtra van hatóságilag felbecsülve.

Ismétlem, ha gyors s kellő segítség nem érkezik, nagyrészen elpusztulunk. N-N.

Gazdaszat, ipar és kereskedelem.

— **Megyénkben** az aratás vége felé közelg; annyi sanyaru év után végre egy, a melyben kedvünk telik. A termés általában közepesenél jobb s ha így mennyiségre is felülmulta a gazdák reményeit, minőségre nézve felettebb meghaladta, mert a minőség oly kitünő, mint évek hosszú sora óta nem volt. Uj gabona számbavehetőleg még nem, kisebb mennyiségben azonban már előfordult Buzának mm. 10 frton kéri s adják.

— **A karádi disznópiacz** jelentékeny positiót képez lassanként a sertéskereskedésre nézve megyénkben. Minden hétfőn 300—400 db. különféle fajú és nagyságu disznót vesznek össze Vas, Veszprém s Horvátországi kereskedők s szállítják Sopronon át Bécsujhelyre.

— **Sörgyártás az egész földön.** Az egész föld sörgyártása egy épen most megjelent statisztikai kimutatás szerint 140 millió hektoliterre rug; miből Nagybritániára 49 millió hektoliter, (vagy az egésznek 35 százaléka esik), Németországra 38 millió hektoliter (az egésznek 27%-ka), Amerikára 15 millió hektoliter (az egésznek 11%-ka), Ausztria-Magyarországra 12 millió hektoliter, (az egésznek 8 5/10%-ka), Franciaországra 8 millió hektoliter (az egésznek 7 5/10%-ka), Belgiumra 7 5/10 millió hektoliter (az egésznek 5% ka), európai Oroszországra 4 millió hektoliter (az egésznek 1 8/10%-ka), Németalföldre 2 millió hektoliter (az egésznek 1 4/10%-ka), Dánországra 2 millió hektoliter (az egésznek 1 4/10%-ka), Svédországra 1 5/10 millió hektoliter (vagyis az egésznek 1 százaléka) esik. E szerint az idézett államokra az egész földön főzött összes sörnek 99 százaléka esik. Ausztria-Magyarországban 1881-ben 11.985,807 hektoliter sört készítették, miből 11.530,289 hektoliter Ausztriára, 455,527 hektoliter Magyarországra esik. Az említett sörmennyiségért Ausztria-Magyarországban az állam-kormány által bevett adó 22 18 millió forintra rugott, Németországban 38 5 millió hektoliter után (miből 11.8 millió Bajországra esik) 19 millió birodalmi márkára. Ha fejenként vesszük a sörfogyasztást, úgy találjuk, hogy legnagyobb Bajországra, ez után Württemberg, Angolország, Belgium, Szászország, Ausztria, Amerike stb. következnek.

Különtélek.

A proféta zászlaja.

A muzulmanok e szent ereklijét Stambulban az Ejub mecsetben őrzik egy külön helyiségben, hova egyedül a sultánnak, a palota imámjának és az ajtón állók főnökének szabad csak bejárni.

A proféta zászlaját kibontani csak a kalifának engedi meg a hagyomány. S ez is bizonyos szertartásokhoz van kötve, melyekből a valási hagyományaihoz oly szigoruan ragaszkodó török nem enged örömet.

E szertartások közé tartozott például annak előtte, hogy midőn valamely hatalmas elenséggel a véres leszámolás órája ült, a — most már több évtized óta eltörült — császari 15farkas jelvények ragyogó pompával kitűzték a szeraly va amely emelkedettebb helyen, mire a birodalom nagyjai és méltóságai is kitűzték a magok lobogóit. Erre a szultán személyesen hozta ki a szent zászlót, a hirkai serifodasszából a császari palota ama részébe, a hol a szultáni jelvények kitűzve állottak s ott a birodalmi főurak, hercegek, méltóságok és vezérek előtt ünnepélyesen kibontotta. Ezzel formázerint ki lön hirdette a hadüzenet. A szent zászló kitűzve maradt a többi lobogók között s csak akkor vehette kezébe a bujukkajraktár — ajtón állók főnöke — mikor a padisa maga is lóra ült, hogy élére álljon hadainak.

Maga a proféta szent zászlaja, ha a háboru befejeztetett, levétetik nyeléről s rózsafából készült régi szekrénybe helyeztetik, melynek külseje tele van drága kövekkel. A szekrény meg lehetős terjedelmű, mert a szent zászlót nem magában teszik belé, hanem azt számos egyéb ereklyékbe csavarják előbb, melyek között legnevetebb Omar kalifa lobogója, — ez borul közvetlenül a proféta zászlajára. A szekrény kulcsát az eunuchok főnöke őrsi s csak is ez ny that a föl a szekrényt és pedig csak a szultán parancsára. A zászló nyele nem valami különös jellegű, kivéve hogy egy nagy, belül üres, aranyozott ezüstgolyó van a tetején, a golyóban pedig a korán egy miniaur példánya, melyet Omar kalifa állítólag sajátkezüleg irt. Ugy a szekrény, mint a szent zászló burkolatai a korából vett idézetekkel vannak tele, melyek a Mindenható irlalmát és kegyelmét, igazságos és szelid voltát dicősitik.

A török a proféta zászlaját „bajrok“-nak-mennei zászlónak nevezi. De nevezik „bajrok-an nabi“-nak is. Mohamed birodalma és vallása zászlajának. Alapszíne zöld s a vallásos hit maga a proféta zászlajának tartja, melyet ez Gábor arkangyaltól kapott, a hitetlenek fölötti diadal kétségtelen jele gyanánt. Komoly veszedelem idején a szultánnak nem csak joga, de vallásos kötelessége is a mennei zászlóhoz folyamodni s a mollahknak megparancsolni, hogy menjenek a nép közé s hirdessék a szent háborút, meg-hagyván minden igazhívőnek, hogy vallásához hű maradjon s keljen védelmére a birodalomnak.

A zászló ünnepélyes kibontása alkalmával a sejk-ül-islam előlép és így szól:
„Ime ez a kalifa zászlaja; előtökbe hozták, fejeitek fölött lebeg, hogy hirdesse nektek, igaz-hívők, hogy vallásotok fenyegetve van, a kalifa-tus veszedelemben forog, s életetek, nőitek, gyermekeitek és vagyonotok kegyetlen ellensé-geiteknek váhatnak prédájává. A mozlím, a ki vonakodik fegyvert ragadni s a szent bairakot követni, — hitetlen s vetessék kárhozátra!“

Ez a zászló a legutolsó eszköz, melyhez az iszlam nagy veszedelmek idején folyamodik. S nem folyamodik hiába. Hatása a mohamedánokra csodás volt mindig. A jó mozlím nejeitől elvált-nak tekintetik, ha azonnal nem ragad fegyvert, követendő a lobogót. Hiteles történetek bizonyít-ának a mellett, hogy a mohamedánok e szent erekljét mindig imádatlalt határos tisztelettel vették körül. Még 1826-ban is, a midőn a jani-csárok a palotát ostromolták és a szultánt éle-tében fenyegették, a midőn tehát nem hitetlenek ellen kellett hadakozni, csodákat mivelt az a zászló. II. Mahmud kibontotta s a mozlímek erre fanatikusan dühbel támadtak lázadó hitsorsosaikra, 30 ezeret küldvén belőlök a másvilágra egy 24 óra alatt.

Egyetlen egy példa van a törtélemben, a mikor a mennei lobogó nem részesült a szokott tiszteletben. 1658-ban Hasszán pasa hadat indított törvényes ura ellen. A szultán kibontotta a zászlót azon célból, hogy a lázadó vezér hveit visszatérítse az iszlam feje iránt köteles hűség-hez. Hasszán azonban úgy látszik, nem volt valami tulságosan vallásos ember, mert látva a ki-bontott szent lobogót, hátat fordított neki és a mollahknak s bátoritá katonáit, hogy csak har-czoljanak vitézül továbbra is.

Skobelev.

F - g.

Skobelev Mihály, Skobelev Demeter tábornok-nak, a korábbi török háborúból ismert kozák ve-zérnek a fia volt. Nagypapja állítólag dobos volt a muzka hadseregben, kit I. Sándor császár az 1812-iki hadjáratban kitüntetett vitézsége miatt tiszté mozdított elő. Skobelev Mihály 1840-ben született, a sz.-pétervári kadetiskolában nyerte első kiképzését, 1871. és 1872-ben mint törzs-tiszt kitüntette magát Turkesztánban; 1873-ban törzskari ezredes kitüntetéssel részt vett a Khina elleni hadjáratban; 1874-ben Ferybana kormány-zója lett s 1875-ben vezérőrnagy. Az 1877-iki évben a negyedik hadtest egyik hadosztályának parancsnokságát nyerte, melyet az orosz-török háboruban vezényelt is.

Neve először Lovcsának 1877. szept. 3-án történt bevétele alkalmával lett híressé. Később Plevna körülzárására rendelték őt is. Ott nem katonai talentuma, mint inkább vakmerő fellépése által tüntette ki magát.

Plevna eleste után mint hadtestparancsnok vett részt Skobelev Radeczky tábornok alatt a sipkai török hadsereg elfogatásában s Drinápoly bevételénél újból kitüntette magát.

A háboru lezajlása után visszatért Orosz-országba, kegyvesztetté lett, s visszavonult bir-tokaira.

Midőn azonban 1879-ben a tekinzek elleni hadjárat az oroszok véres vereségével végződött, ismét Skobelevre gondoltak s a következő év-ben őt is tették az expedíció parancsnokává, mely állásában fényes jeleit adta hadvezéri te-hetségeinek. Legelőbb is szállító eszközül 20,000 tevét vásárolt össze, rendes gőzhajó közlekedést nyitott a Kaspitón s egy vasut építését kez-dette meg s háromszoros támadás után 1881. január 24-én bevette Geogtepét, az ellenség fő-erősségét.

Oroszországban s különösen Moszkvában diadallal fogadták Skobelevet, de az angol kor-mány érzékenykedése miatt, mely benne már India jövő meghódítóját látta, visszahívták Trans-kaukaziából s a negyedik hadtest parancsnokává tették Minszkbe.

Ez év elején ismét forgalomba jött Skobe-lev neve. A geogtepei diadal évfordulója alkal-mából ugyanis Skobelev pohárköszöntőt mon-dott, melyben a többi közt monarchiánkról így nyilatkozott: „Ugyanabban az időben, midőn mi itt vidáman együtt mulatunk, ott az Adria partján, a mi törzsfeleinket, kik hitökért s nem zetiségükért is küzdenek, rablóknak nevezik és a szerint is bánnak velök! Ott a velünk fajro-kon szláv földön német-magyar fegyverek van-nak szegezve vallásbeli testvércink mellének.“

E pohárköszöntő nagy feltűnést keltett egész Európaszerte. Alig vitte el azonban a táviró e felköszöntő által keltett rosz benyo-

más hírét Szent-Pétervárra, máris azt jelentet-ték az orosz lapok, hogy a czárt is kellemetle-nül érintette e felköszöntő, s hogy Skobelev azonnal megkapta a parancsot, hogy menjen egy kis pihenő körútra külföldre, a rosz be-nyomás csak színtelt volt mert az orosz hiva-talos lapnak ugyanazon száma, mely a felkö-szöntője által még hírnevesebbé vált tábornok-nak hosszabb időre terjedő szabadságoltatását közölte, egyttal azt a császári rendeletet is tartalmazta, hogy egy újabban elkészült hadi-hajót Skobelevnek kereszteljenek el. A „szám-üzött“ Skobelev Párisba ment.

Február 17-dikén a Párisban tartózkodó szerb tanulók tisztelegtek nála, s ekkor Skobe-lev még nagyobb szenzációt keltő beszédet mondott. E beszédet általánosan úgy fogták föl, mint hadüzenetet Németország ellen. A többi közt így szolt: „Ne feledjétek el, hogy a német az ellenség. A németek és szlávok közt kike-rülhetetlen harc nagyon közel van már. Hosszu, véres és rettenetes harc lesz az. De bizonyos vagyok benne, hogy a szlávok győzelmével fog végződni. A viszontlátásra a harcmezőn a kö-zös ellenség előtt.“

Képzeltető, mily nagy felindulást keltett e beszéd Berlinben. A czár kénytelen volt Skobelevet visszahívni, hogy személyesen vonja kér-dőre e föllépéséért.

Szent-Pétervárott, hová márczius 5-dikén érkezett, nagy lelkesedéssel fogadta őt a kö-zönség, melynek soraiban tömérdek tiszt volt. Másnap külön audiencián fogadta őt a czár, de hogy mivel „büntette meg“, azt máig sem tudja a világ. Annyi tény, hogy az audiencia után a minski kormányzóságba küldötték. Va-lamint szent-pétervári beszéde után a czár egy hajót kereszteltetett el a nevére, egy a párisi speech után is csak megtiszteltetés lön osztály-része. Hazahívták ugyan, állítólag, hogy felelős-ségre vonják, de csak ünnepies fogadtatásról hallottunk, mely Szent-Péterváron érte. Ez is mutatja, mily rendkívüli egyéniség volt Skobe-lev az oroszok előtt s ez magyarázza meg a mély gyászt is, melyet e hó 5-én Moszkvában szívvelküdés következtében váratlanul bekö-vetkezett halálának hura az óriási czári biroda-lomban keltett.

Egy orosz Rotschild. Párisból írják, hogy néhány nap óta ott időz B. Stiegliez, egy igénytelen emberke, erős semita kifejezéssel az arcán, kit senki sem tart olyan fontos szemé-lyiségnek, mint a milyen. Pedig ez a kis em-beke egy sokszoros milliomos. A Stiegliez név olyan hangzású Péterváron, mint Rotschildé Londonban és Párisban. B. Stiegliez, mint neve mutatja, német eredetű. I. Sándor császár uralko-dása alatt Hannoverből költözött át Orosz-országba s ott azonnal megkeresztelkedett, mert addig zsidó volt. Stiegliez a kereskedő világban valódi genie volt, kinek csakhamar sikerült nagy, előkelő helyet foglalni a pénzügyvilágban. A báró-ságra való jutása eredeti módon történt. Az említett báró nagyatyját egy nap mint egy elő-kező küldöttség tagját fogadta a czár. Társal-gás közben a czár megfélelkezésből az előkelő kereskedőt és bankárt „báró“-nak szoltotta. Stiegliez rögtön figyelmeztette a czárt a kis tévedésre, ha ugyan a hatalmas czár tévedhet. A czár megjegyezte, hogy nem tévedett és Stie-gliez mint báró hagyta oda a palotát. A báró család napról-napra növekedett vagyonban, te-kintélyben, állásban, s a mostani Stiegliez báró ma már előkelő koronatanácsos. A báró évi jö-vedelmét tizenöt millió rubelre becsülik. E nagy vagyont mellett azonban még sem boldog, mert nejeit elvesztette, gyermeke nincs, s egész va-gyona fogadott leányára esik. Neje sirja fölött aranyozott márványkaplónát emeltetett, mely tömérdek pénzbe került. Neje halála óta egész-en elvonulva, szinte remeteéletet él, keveset költ és fukarkodik, csak olykor szállja meg a költés vágya. Ezelőtt sokat költött. Egy ízben fényes estélyt rendezett házánál; Volpini, az ismert énekes is közreműködött, nagyon meg is tapsolták. A bankár karon vezette az énekes-nőt a szomszéd terembe és egy gyönyörű tok-ban négy drága ékszeret mutatott, hogy válasz-szon. „Nem vagyok képes, mind a négy oly fölséges!“ — kiált föl az énekes. „Akkor vá-laszsa mint a négyet!“ — A meglepetés kel-lemes volt. Párisban kezdetben nem igen tűnt fel; zaugorodott, igénytelen alakja nem is szá-míthatott erre: de most, hogy tudják értékét, egyre-másra érdekesebbnél érdekeseb történetek vannak forgalomban a „kis Nábob“-ról. Jó szí-vét is dicsérik. Kérégetők nagy számmal lá-togatják.

— **Bécs városának népoktatása.** Bécs városának 131 iskolájában, 1141 tanteremben, 1137 férfi és 769 nőtanító 32,571 főt s 34,285 leányt oktatott. Az iskolaépületek többnyire megfelelnek a követelményeknek, de azért itt sok a javítani s pótolni való. Nyilvánossági joggal fölruházott magániskola összesen 27 volt 3799 tanulóval, kiket 365 tanító s tanítónő oktatott, nyilv. jog nélküli magániskola csak 20 volt 1138 tanulóval, 238 tanítóval s tanítónővel. A tankö-teles gyermekek száma 76,353. Téuyleg iskolába járt 73,660 gyermek, úgy hogy körülbelül két háromzer tanuló ki tudta magát vonni a tan-

kötelezettség teljesítése alul. — A ny. iskolák-ban járó tanulók közt volt 28,084 rom. kath. fiu, 28,732 r. kath. leány, evangélikus 720 fiu, 654 leány, izraelita 3639 fiu, 4826 leány, nemzeti-ségre nézve: német 30,634 fiu, 31,803 leány, cseh-szláv 1463 fiu, 1760 leány, magyar 309 fiu, 492 leány sat. A nyolcz éves tankötelezettség keresztül vitele csekély akadályokra talál. A tanulók közt 11,321 nem léphetett föl magasabb osztályba; ezek közül 3347 tehetségtelenekek, 3887 lustának, könnyelműnek mondatik. A torna iskolát 19,066 fiu, 20,047 leány látogatta. A ta-nítónők az alsóbb osztályokban teljesen egyen-ranguaknak mutatkoznak a férfiakkal, egyben-másban fölül is mulják őket: jobban alkalmaz-kodnak a gyermek lelkéhez s a fegyelmet is kitűnően fentudják tartani. A felsőbb osztályok-ban, a férfiaké az elsőség. A tanítókról általában a legnagyobb elismeréssel kell szólni. — Az iskolakiadások ez évben 2 millió 113,416 frt 54 krajczárra rugtak. Az idén is több mint 60,000 frttal nőttek a kiadások. Megjegyzendő, hogy itt nincsenek beszámítva ipariskoláknak, peda-gógiumnak, kisedővőknak adott szubvenziók, összesen 59,083 frt 25 kr., továbbá nincsenek beszámítva a középiskolák fentartására fordított összegek, melyek 350,528 frt 68 kr-ra rugnak. Iskolaépítkezéseket se találtunk az illető rova-tokban. Az is fontos, hogy itt csak a tulajdon-képi Bécsről van szó, nem a Bécshez hozzá csatolt külvárosokról; a szóba jövő lakosság száma 707,352.

Cissey volt francia hadügyminiszter jun. 16. meghalt. Cissey Ernő Lajos 71 éves volt. Párisban született; 1830-ban lépett a st.-cyri ka-tonai növeldébe; Algírban ismételve kitüntette ma-gát, 1852-ben őrnagy lett; részt vett a Krimi had-járatban s daadartábornokká lépett elő; 1863-ban osztálytábornokká lett s 1867-ben a becsületrend nagytisztje; a német-francia háboru után német fogságba került; Thiers a 2. hadtest parancsnok-ává tette őt; majd L. fő után hadügyminiszter lett s 1874-ben másodsor viselte e tárczát; 1875-ben élethossziglani szenátorrá választották.

Szerkesztői üzenet.

Zica. Megvagyunk győződve, hogy Somogy megye törvényhatósága sietve megteendő, a mit hatáskörében tehet, mert nagyon igaz, hogy a gyors segély kettős se-gítség.

Dr. köszönjük a tudósítást.

Rigó. Miért nemült el.

K. Jól elterítettük, ha türelmünk fogytán lesz, fel-használjuk.

? Igaz, barátait nem lepte meg, mert évek előtt már nem volt ritok.

Y. Z. Ugy tudjuk, Dr. Németh Károly.

S. Kivánatára gondját viseljük, hogy kéznél legyen.

Marozali. A szövegbe semmi esetre. Nyiltérben pedig csak akkor lesz közölhet, ha az erre szánt tér megengedi, e végett forduljon a kiadó-hivatalunkhoz.

S-s Nem csalódotok, eltalálta az indokot ép ugy, mint a czélt.

M-r. Biztosra vettük, hogy helyesled eljárásunkat.

Cz. Soha se bosszankodjál, a régi gárda mindenkor helyt áll, ha szükséges.

ren- A jelek mind sürűbben mutatkoznak, az adatok összeállításával sietni kell. Várják.

V. L. Mit használ, ha melledet verve m o n d o d Uram, Uram! e s e l e k e d j a parancsolat szerint.

Szerkesztésért felelős

SZALAY KÁROLY.



Dohány árusok figyelmébe!

Ajánlok következő, szabályszerűen kiállított nyom-tatványt:

Dohány megrendelések

kis árusok részére	100 drb	60 kr.
	1000	4 frt 50

Ajánlom ezen kívül nagy raktáramat min-dennemű

üzleti könyvekből

nemkülönb minden néven nevezendő

NYOMTATVÁNY

csinos és izlésteljes elő állítását.

JEITELES HERMAN

könyvnyomdája, Kaposvárott.



Ponyvák

kittöböl ugyszinte vizmentes minden nagy-ságban gyári szabott ár mellett, továbbá:

Gabonaszákok

külömböző minőségben, jutányos áron kaphatók Kaposvárott

Lőw Mór és testvérénél.

Nyomatja Jelteles Herman.